

การจัดตั้งโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า

ความเป็นมา

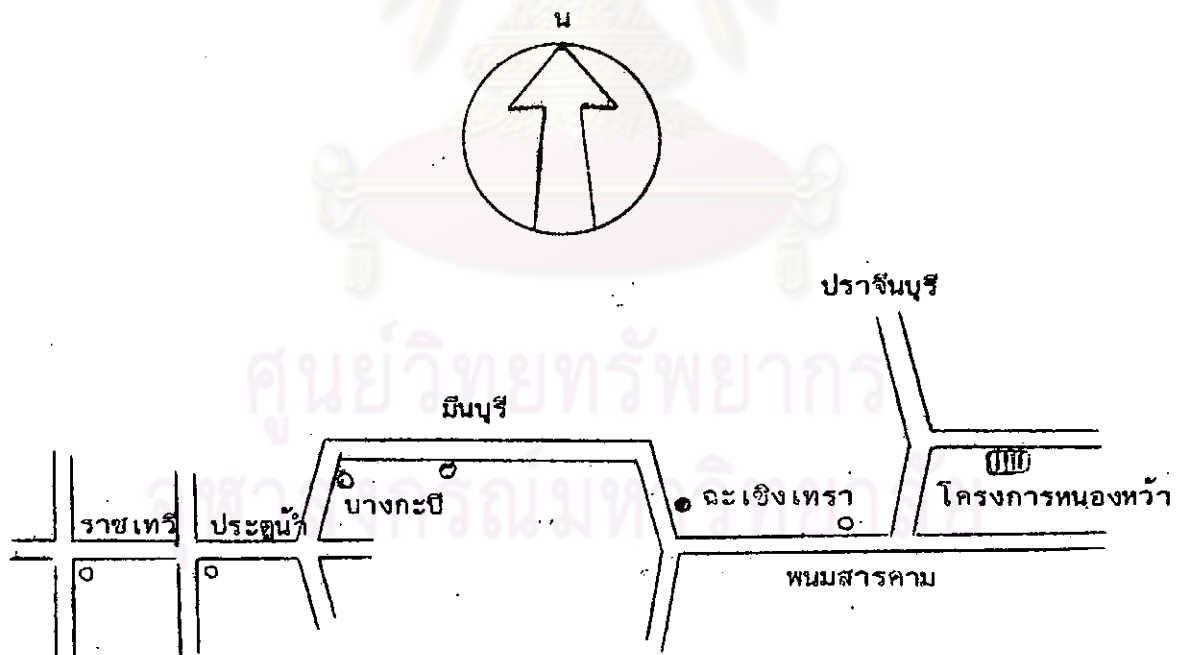
โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้าได้เริ่มขึ้นจากการที่คุณทิวา พูลสมบัติ นายอำเภอพนมสารคาม ได้ปรารภกับคุณณินท์ เจียรวนนท์ กรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรม จำกัด เมื่อต้นปี พ.ศ. 2520 เกี่ยวกับการหาทางพัฒนาสภาพ การทำเกษตรกรรมของเกษตรกรในท้องที่อำเภอพนมสารคาม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะ ยากจน ไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง การเลี้ยงสัตว์ก็เลี้ยงกันอย่างตามบุญตามกรรม ไม่มี หลักเกณฑ์ หรือวิธีการอันถูกต้อง และใครจะขอให้ทางบริษัทซึ่งมีนโยบายในด้านการส่งเสริม อาชีพการเลี้ยงสัตว์อยู่แล้ว ได้เข้ามาช่วยพัฒนา และจัดโครงการส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรบ้าง เนื่องจากคุณทิวา พูลสมบัติ เป็นนายอำเภอ นักพัฒนา ซึ่งเป็นที่รักใคร่นับถือของประชาชนมาก และเป็นผู้ที่มีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะช่วยเหลือราษฎรในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบอยู่ ให้มี ฐานะ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คุณณินท์ เจียรวนนท์ จึงได้ตัดสินใจที่จะตอบสนองความ ปรารถนาดีของท่านนายอำเภอให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ กอรปทั้งเป็นความคิดที่ตรงกับ แนวนโยบายของบริษัท และตรงกับแนวความคิดในการช่วยเหลือเกษตรกรหรือการอ่านวยสินเชื่อ ในระบบเบ็ดเสร็จของธนาคารกรุงเทพ จำกัด กล่าวคือ การอ่านวยสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำ การดูแลควบคุมการผลิต และการจัดระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสูง ทั้งสาม ฝ่ายจึงร่วมกันจัดตั้ง "โครงการระบบเบ็ดเสร็จ"

ต่อมา คุณณินท์ เจียรวนนท์ คุณทิวา พูลสมบัติ และคุณพิเชษฐ เหล่าเกษม ได้ เดินทางไปสำรวจ และเลือกทำเลที่เหมาะสม เพื่อจัดโครงการส่งเสริมอาชีพขึ้น โดยท่าน นายอำเภอได้คอยให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิด จากการได้พบปะกับราษฎร และปรึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการจัดตั้งโครงการดังกล่าว ซึ่งผลปรากฏว่าได้รับความสนับสนุน และร่วมมือ อย่างดียิ่ง มีราษฎรเป็นจำนวนไม่น้อยแสดงความจำนงที่จะขายที่ดินในราคาประเมินของทาง ราชการ (ไร่ละ 1,000 บาท) ซึ่งจากการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว กรรมการที่ไปสำรวจ

พื้นที่ครั้งนั้นได้เห็นห้องตอกกันที่จะใช้พื้นที่ผืนใหญ่ที่บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านช่อง อำเภอมโนรมย์ ซึ่งเนื้อที่รวมกันเป็นจำนวน 1,253 ไร่ ที่ดินแปลงนี้อยู่ห่างจากถนนใหญ่ ซึ่งเป็นทางหลวงระหว่างอำเภอมโนรมย์ กับจังหวัดปราจีนบุรี ประมาณ 4 กิโลเมตรครึ่ง และมีถนนลูกรังเล็ก ๆ จากถนนใหญ่เข้าไปถึงที่ ^๖เดิมเกษตรกรผู้ถือครองใช้เป็นปลูกมันสำปะหลัง สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์ แต่อาจปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ด้วยการใช้มูลสัตว์ เป็นปุ๋ยบำรุงดิน ที่ดินนี้อยู่ห่างจากแหล่งน้ำธรรมชาติมาก ในฤดูเพาะปลูกต้องอาศัยน้ำฝนในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงมีนาคม จะเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีฝนตกเลย หรือมีก็น้อยมาก จึงเหมาะสมที่จะใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์ เช่น สุกรมากกว่า

แผนภาพที่ 2-1

ที่ตั้งโครงการหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้า

ที่มา: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด กับการช่วยเหลือเกษตรกรแนวใหม่

เมื่อเลือกสถานที่ได้แล้ว คุณฉนิท เขียวรานนท์ จึงได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงาน และได้มอบหมายให้บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของเจริญโภคภัณฑ์ โดยมีคุณพิเชษฐ์ เหล่าเกษม ดร. โทมัส เจ. ที. ยู. และคุณเทคพันธ์ วัฒนสิทธิ์ เป็นผู้จัดทำโครงการ โดยได้รับความอนุเคราะห์ และสนับสนุนด้วยดีจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด ซึ่งคุณบุญชู โรจนเสถียร กรรมการผู้จัดการใหญ่ และคุณชูศักดิ์ หิมะทองคำ ผู้จัดการศูนย์สินเชื่อเพื่อการเกษตร ได้เล็งเห็นความสำคัญในการลงทุนของอาชีพเกษตรกร และได้อนุมัติให้สินเชื่อแก่โครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยไม่เพิ่มราคาสินค้า อันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ราษฎรทั่วไป โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกร และกรรมกรผู้ขายแรงงาน กล่าวคือ เกษตรกรจะได้อายุได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพหลายประเภทร่วมกัน ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากการใช้วิทยาการใหม่ ๆ และได้ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้วัตถุดิบที่ผลิตได้เอง
2. เพื่อลดการเสี่ยงในด้านราคาของพืชผล หรือรายได้ของเกษตรกร แต่เพิ่มความแน่นอนในการคืนเงินกู้แก่สถาบันการเงิน สร้างเครดิตแก่เกษตรกร และลดการเคลื่อนไหวอย่างไม่มีเหตุผลสมควรของราคาผลผลิตที่จำหน่ายแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ด้วยวิธีการวางแผนการจัดการด้านตลาดที่ถูกต้อง และการบริหารที่มีประสิทธิภาพ การเพาะปลูกด้วยเครื่องมือสมัยใหม่ การเลี้ยงสุกรด้วยวิธีการใหม่ที่มีสัตว์แพทย์ สัตวบาล คอยดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ซึ่งจะช่วยให้สามารถควบคุมปริมาณการผลิตที่แน่นอนได้
3. เพื่อเพิ่มทุนมูลค่ารายได้จากผลผลิตที่สูงกว่าชั้นวัตถุดิบ คือแทนที่จะส่งผลผลิตในรูปแบบวัตถุดิบ เช่น ข้าวโพด หรือมันสำปะหลังออกไปขายต่างประเทศ กลับนำพืชเหล่านั้นมาเลี้ยงสุกร แล้วส่งสุกร หรือเนื้อสุกรที่ผ่านวิธีการแปรรูปแล้วออกไปขาย ซึ่งจะทำได้ราคาสูงกว่า และคุ้มกว่าการส่งแต่เฉพาะพืชผลการเกษตรโดยตรงไป
4. เพื่อดำรงรักษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินด้วยมูลสัตว์ (สุกร) และป้องกันการทำลายป่าอันเนื่องมาจากเกษตรกรย้ายที่ทำกิน

5. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงสุกรที่มีคุณภาพ คือ เลี้ยงง่าย โตเร็ว ใช้อาหารน้อย ลูกตก มีเนื้อแดงมาก มันน้อย เป็นที่นิยมของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุกรที่ถูกหลักอนามัย ย่อมจะเป็นที่ต้องการของตลาดโลกมาก

องค์ประกอบของโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า

องค์ประกอบของโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า หรือ "คณะดำเนินงาน" ประกอบด้วยฝ่ายต่าง ๆ 4 ฝ่าย คือ:

1. รัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาล จัดว่าเป็นองค์ประกอบประการแรกที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ หรือพัฒนาอาชีพมากที่สุด เพราะรัฐบาลเป็นตัวเชื่อมที่ดีที่สุดระหว่างสถาบันทางการเงิน และบริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้องในการเกษตร และชักนำให้ทุกฝ่ายหันมาให้ความร่วมมือสนับสนุน โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือรัฐบาลเป็นผู้คอยประสานงาน และอำนวยความสะดวก เช่น ช่วยในการจัดหาที่ดินที่เหมาะสมทางเกษตร จัดหาแรงงานในการดำเนินงานขั้นต้น พิจารณาเกษตรกรท้องถิ่นที่จะเข้าร่วมโครงการ จัดระบบสาธารณูปโภค อันได้แก่ ถนน ประปา ไฟฟ้า ดูแลความปลอดภัยให้แก่เกษตรกร และที่สำคัญคือ คอยเอาใจใส่ ควบคุมดูแลให้การดำเนินงานในหมู่บ้านเป็นไปอย่างยุติธรรม และทั่วถึง

2. สถาบันการเงิน เป็นองค์ประกอบประการที่สองที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าประการแรก ทั้งนี้เพราะเกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการมีฐานะยากจน และขาดแคลน การได้รับความสนับสนุนทางการเงินในรูปของสินเชื่อ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาดังกล่าว เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายของโครงการ

สำหรับโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นทุนดำเนินงานด้านการเลี้ยงสุกรพันธุ์ สุกรขุน การเพาะปลูก อาหารสัตว์ การก่อสร้างทุกประเภท ตลอดจนการดูแลควบคุมการสั่งซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์จากต่างประเทศ ทั้งหมดเป็นเงิน 26,600,000 บาท เงินจำนวนนี้แยกเป็นเงินกู้ที่มีกำหนดระยะเวลาการผ่อนส่งคืนทุก 6 เดือน หลังจากระยะปลอดหนี้ใน 18 เดือนแรก เพื่อนำไปใช้จ่ายในการก่อสร้าง และเสริมสร้างทรัพย์สินถาวรในหมู่บ้าน เป็นจำนวน

15,200,000 บาทและเป็นเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าแรงจวน เพื่อเป็นรายได้สุทธิของเกษตรกร และการซื้ออาหารสัตว์อีกเป็นจำนวนประมาณ 11,400,000 บาท โดยทางธนาคารเรียกดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี ในส่วนที่คงค้างอยู่

นอกจากนี้ ฝ่ายธนาคารกรุงเทพ จำกัด ยังเป็นผู้ดูแลควบคุมการดำเนินงานห้องที่ ควบคุมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกโครงการ ดูแลควบคุมการบริหารงานของโครงการ และดูแลควบคุมการใช้จ่าย และรายได้ที่เกษตรกรจะมีสิทธิ์ในแต่ละเดือนด้วย

3. บริษัทหรือเอกชนที่มีธุรกิจเกี่ยวข้องกับการเกษตร เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน เพราะเป็นหน่วยงานที่จะช่วยแก้ปัญหาการที่เกษตรกรถูกเอาเปรียบเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ถูกกดราคาผลผลิต หรือหาตลาดจำหน่ายไม่ได้ อันเป็นผลให้เกษตรกรซึ่งเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศยังต้องประสบภาวะยากจน และคับแค้นตลอดมา ซึ่งถ้าเกษตรกรเหล่านี้ไม่ได้รับความช่วยเหลือให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว การพัฒนาประเทศก็ย่อมจะเป็นไปอย่างล่าช้า และคงจะต้องประสบอุปสรรคหลายประการ บริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด ซึ่งประกอบธุรกิจด้านการเกษตร รับผิดชอบในการจัดรูปที่ดินหลังจากที่ได้ตกลงซื้อขายกันเรียบร้อยแล้ว รวมถึงการสร้างถนน อ่างเก็บน้ำ ระบบชลประทาน บ้านพัก โรงเรียนเลี้ยงสุกร สำนักงาน และสโมสร รวมทั้งมีหน้าที่ในด้านอื่น ๆ คือ

ก. รับผิดชอบการผลิต โดยการสร้างโรงเรียนสุกรที่ทันสมัย และถูกสุขลักษณะ จัดหาสุกรพันธุ์ที่มีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของต่างประเทศ จัดหาอาหารสัตว์ อุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์ ยาป้องกันรักษาโรค ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ สัตวบาลมาคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้านการผลิต และการจัดฟาร์ม เพื่อให้ผลผลิตของเกษตรกรมีคุณภาพสูง ต้นทุนที่ต่ำที่สุด

ข. รับผิดชอบการตลาด โดยการหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร เพื่อเกษตรกรจะได้มีความมั่นใจ และมีกำลังใจในการประกอบอาชีพของตนตลอดไป

ค. รับผิดชอบการประกันรายได้ของเกษตรกร โดยการจัดระบบการผลิตที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการยกระดับฐานะของครอบครัวให้สูงขึ้น และสามารถใช้เงินกู้พร้อมทั้งดอกเบี้ยในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งบริษัทได้ประกันรายได้เฉพาะการเลี้ยงสุกรอย่างเดียว เฉลี่ยตลอดปีไม่ต่ำกว่าเดือนละ 2,000 บาท

ง. รับผิดชอบการชำระคืนเงินเชื่อเพื่อการลงทุนแก่นักค้า โดยรับเป็นผู้ค้าประกันการกู้ และการชำระคืนเงินกู้ทั้งสิ้นให้แก่เกษตรกรเหล่านั้น

4. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. เจ้าของที่ดิน ซึ่งขายที่ดินให้กับโครงการ

ข. เกษตรกรซึ่งไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง แต่มีเจตจำนงที่จะเข้าร่วมในโครงการ และมีความขยันขันแข็ง และซื่อสัตย์สุจริต

เกษตรกรเป็นผู้รับสินเชื่อจากธนาคารในวงเงินรายละไม่เกิน 700,000 บาท แบ่งเป็นเงินกู้ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายด้านสินทรัพย์ถาวร เช่น บ้านพัก โรงเรียนและอุปกรณ์ สาธารณูปโภคอื่น ๆ สุกรพันธุ์ ฯลฯ ครอบคลุมละ 400,000 บาท ส่วนที่เหลืออีก 300,000 บาท เป็นเงินเบิกเกินบัญชี ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหารสัตว์ ยาสัตว์ และบริการด้านอื่น ๆ เกษตรกรมีหน้าที่ในการเลี้ยงสุกร และดูแลรักษาทรัพย์สินทั้งหมดในส่วนของตนเอง ตามที่ทางหมู่บ้านกำหนด และเข้ารับการอบรมด้านการเลี้ยงสุกรจากฟาร์มของบริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด เป็นเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ก่อนเข้าดำเนินงานจริงในโครงการ

เงื่อนไขการดำเนินงาน

คณะผู้ดำเนินงานโครงการหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้า มีเงื่อนไขข้อตกลงให้กับเกษตรกรในโครงการดังนี้:-

1. จัดการให้เกษตรกรได้กู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด จำนวนหนึ่ง เพื่อใช้จ่ายในการเลี้ยงสุกรในที่ดินจัดสรรของหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้า โดยจะเป็นผู้ค้าประกันเงินกู้ต่อธนาคาร และจะรับผิดชอบในด้านการใช้จ่ายเงินกู้จากธนาคาร รวมถึงการแสดงบัญชีรายรับ รายจ่ายให้ทราบ และชำระดอกเบี้ย และเงินต้นคืนธนาคารตามกำหนดแทนเกษตรกร ตามผลได้ที่เกิดขึ้น

2. จัดสรรที่ดินในโครงการให้คนละประมาณ 25 ไร่ รวมทั้งบ้านพักอาศัย 1 หลัง โรงเลี้ยงสุกร 1 หลัง

3. จัดหาสุกรพันธุ์ที่มีคุณภาพดี ตามที่โครงการกำหนดไว้ รวมถึงการจัดสัตวแพทย์ สัตวบาล คอยให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ในการเลี้ยง ดูแลรักษาสุกร และจะจัดหาयरักษา โรค ยาป้องกันโรคสำหรับสุกร ตลอดจนวางมาตรการป้องกันโรคระบาดให้แก่เกษตรกร
4. จัดหาอาหารสุกรที่มีคุณภาพ และตอบสนองสูงในการเจริญเติบโต ในการเลี้ยง สุกรพันธุ์ ลูกสุกร และสุกรขุน
5. จัดเครื่องมือ เครื่องจักร ที่จำเป็นต้องใช้ในการเลี้ยงสุกร และการเพาะปลูก รวมถึงเก็บเกี่ยวด้วย
6. จ่ายค่าเลี้ยงดูสุกรพันธุ์ในระยะ 5 เดือนแรกก่อนแม่พันธุ์จะคลอด แก่ผู้เลี้ยง ในอัตราเดือนละ 500 บาท
7. รับผิดชอบ และจ่ายเงินค่าลูกสุกรทุกตัวหลังหย่านม เป็นรายได้สุทธิตัวละ 70 บาท โดยจะจ่ายให้ทุก 15 วัน นับตั้งแต่วันที่เกษตรกรส่งมอบลูกสุกรขุนให้กับหมู่บ้านเกษตรกรร มหนองหว้า
8. หากรายได้จากการเลี้ยงสุกรในระยะที่สุกรพันธุ์ให้ผลผลิตแล้วคิดเฉลี่ย 1 ปี (12 เดือน) ต่ำกว่าเดือนละ 2,000 บาท หมู่บ้านเกษตรกรร มหนองหว้าจะจ่ายเงินชดเชย ให้แก่เกษตรกรจนครบ 2,000 บาท โดยเฉลี่ยต่อปี
9. หากเกษตรกรมีความจำเป็นต้องเลิกเลี้ยงสุกรตามโครงการเป็นการชั่วคราว เนื่องจากเกิดโรคระบาด หรือเพื่อป้องกันมิให้โรคระบาดติดต่อแพร่หลาย หรือเกิดจากเหตุ สุทธิวิสัยอื่น ๆ หมู่บ้านเกษตรกรร มหนองหว้าจะจ่ายเงินชดเชยเป็นการอนุเคราะห์เกษตรกร เป็นเงินเดือนละ 1,000 บาทต่อเดือน ในระหว่างหยุดเลี้ยง จนกว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะ สิ้นสุดลง
10. มอบที่ดินและทรัพย์สินลงทุนทั้งหมด รวมถึงพันธุ์สุกร ฯลฯ ที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของผู้เลี้ยงให้แก่ผู้เลี้ยง เมื่อชำระหนี้ธนาคารหมดสิ้นภายใน 5-7 ปี นับแต่วันที่สุกร รุ่นแรกได้ส่งเข้าโรงเลี้ยง

สิทธิดังกล่าว หมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้ายินยอมให้ตกทอดไปยังทายาทของ เกษตรกรด้วย แต่เกษตรกรจะจำหน่ายโอนสิทธิดังกล่าว หรือมอบการครอบครองให้แก่ บุคคลอื่นนอกจากที่ระบุไว้ไม่ได้

11. จำหน่ายได้สิทธิของผู้เลี้ยงแต่ละราย เข้าบัญชีของแต่ละคน ที่สำนักงาน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาพนมสารคาม ซึ่งเจ้าของบัญชีจะใช้จ่ายได้ตามอิสระ

12. ประกันชีวิตและพายุ สิ่งก่อสร้างในโครงการทุกหลัง รวมทั้งโรงเรือนเลี้ยง สุกร และบ้านพักของเกษตรกร

13. เมื่อเกษตรกรปฏิบัติตามสัญญาจนครบอายุสัญญา หมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า ตกลงยินยอมให้เกษตรกรประกอบอาชีพในที่ดินจัดสรร โดยอิสระ โดยหมู่บ้านเกษตรกรรมหนอง- หว้าจะพิจารณาให้ความสนับสนุนช่วยเหลือส่งเสริมต่อไปตามที่เห็นสมควร

เกษตรกรที่จะมาร่วมกับโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้านี้ จะต้องมีความสมัครใจ ตามที่โครงการฯ กำหนด รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตาม และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะผู้ดำเนินงาน โครงการได้กำหนดเอาไว้ และผ่านการคัดเลือก 3 ขั้นตอน คือ:

ขั้นตอนที่ 1 เป็นหน้าที่ของนายอำเภอพนมสารคาม ซึ่งจะคัดเลือกเกษตรกรตาม อันดับความสำคัญดังนี้

1. เป็นเจ้าของที่ดินที่ขายให้กับโครงการ
2. เป็นเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินของตนเอง
3. เป็นบุคคลสัญชาติไทย บรรลุนิติภาวะ
4. เป็นผู้ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว
5. เป็นผู้มีความขยันขันแข็ง
6. เป็นผู้ไม่มีประวัติเสียหาย หรือโรคติดต่อ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นหน้าที่ของบริษัทฟาร์มกรุงเทพ จำกัด ซึ่งจะคัดเลือกเกษตรกร ตามอันดับความสำคัญดังนี้

1. มีความสนใจในการเลี้ยงสัตว์
2. สามารถรับความรู้จากการอบรมที่จะจัดให้

3. ไม่มีพันธะกับพ่อค้าคนกลาง
4. จะปฏิบัติงานตามความรู้ และระเบียบ
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต
6. ยินยอมขายผลผลิตให้กับบริษัทฯ

ขั้นตอนที่ 3 เป็นหน้าที่ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด ซึ่งจะคัดเลือกเกษตรกรตาม
อันดับความสำคัญดังนี้

1. ผ่านขั้นตอนที่ 1 และ 2 แล้ว
2. ได้ผ่านการทดสอบในการอบรมการเลี้ยงสุกร
3. ไม่มีหนี้สินเกินกว่าที่ควร
4. มีความสามารถในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์
5. ยินยอมในการอยู่ร่วมกัน
6. ยินยอมให้บริษัทฯ หักหนี้ชำระคืนธนาคาร

ผลบังคับใช้ของสัญญา

สัญญาซึ่งกล่าวถึงเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของเกษตรกร และเงื่อนไขการดำเนินงานมีผลใช้บังคับมีกำหนด 7 ปี นับแต่วันลงนามในสัญญา

การบอกเลิกสัญญา

1. เกษตรกรประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ และคำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร หรือสัญญาที่ให้กันไว้ ทางโครงการมีสิทธิที่จะว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน หรือบอกเลิกสัญญาได้ และให้เกษตรกรออกไปจากที่ และโรงเรือนซึ่งจัดสรรให้ หักหนี้แล้วแต่หมู่บ้านเกษตรกรกรรมหนองหว้าจะพิจารณาใช้มาตรการใดตามที่เห็นสมควร

ในการบอกเลิกสัญญา และให้ออกไปจากที่จัดสรรดังกล่าว ทางหมู่บ้านเกษตรกรกรรมหนองหว้าจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเป็นเวลาสิบห้าวัน เกษตรกรจะต้องขนย้ายทรัพย์สินส่วนตัว และครอบครัวออกไปจากที่จัดสรรภายในเจ็ดวัน นับแต่วันรับทราบการบอกเลิกสัญญา โดยเกษตรกรจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายค่าขนย้ายใด ๆ ทั้งสิ้น

2. หากเกษตรกรประสงค์จะเลิกสัญญาฯ นี้ หรือจะออกจากโครงการนี้ก่อนอายุสัญญาที่มีสิทธิทำได้ โดยจะต้องแจ้งให้หมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้าทราบก่อนไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และเมื่อทางหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้าอนุมัติ ก็ให้เกษตรกรและครอบครัวออกไปจากที่จัดสรร สิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรนำออกไปจากที่จัดสรร จะเป็นเฉพาะทรัพย์สินส่วนตัวเท่านั้น

มูลสุกร กระสอบ หรือถุงบรรจุอาหารสัตว์ที่ทางหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้าจ่ายให้เลี้ยงสุกรนั้น ให้ถือเป็นทรัพย์สินของหมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้า

3. ในกรณีที่หมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้ามีความจำเป็น ต้องล้มเลิกโครงการ และสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดอายุสัญญา หมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้ามีสิทธิที่จะเลิกสัญญาได้ในกรณีที่หมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้าจะต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่เกษตรกรเดือนละ 2,000 บาท เป็นระยะเวลาหกเดือน โดยเกษตรกรจะไม่เรียกร้องค่าชดเชย หรือสิทธิใด ๆ นอกเหนือจากข้อตกลง

เงื่อนไขการปฏิบัติงานของเกษตรกร

เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาอยู่ในโครงการ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของการอยู่ร่วมกันดังนี้

1. เลี้ยงสุกรด้วยแรงงานของตนเองและครอบครัว ไม่ว่าจ้างหรือมอบหมายให้ผู้อื่นทำแทน
2. เก็บรักษา ดูแลทรัพย์สินที่ได้รับมอบหมายทั้งหมดให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและปลอดภัย
3. เลี้ยงสุกรด้วยอาหารที่โครงการจัดมอบให้ และรักษาโรงเลี้ยงให้สะอาด ไม่เปียกชื้น หรือสกปรก อันจะเป็นเหตุให้สุกรเกิดโรค
4. แจ้งจำนวนลูกสุกรที่เกิดทุกครั้งภายใน 3 วัน และจะเลี้ยงลูกสุกรทั้งหมดเป็นอย่างดี เพื่อขายคืนให้กับโครงการตามราคาประกันทุกตัว ทั้งจะยินยอมให้ความสะดวกในการจับ หรือขนย้ายลูกสุกร

5. รับผิดชอบความเสียหายต่อทรัพย์สินและสัตว์เลี้ยง รวมทั้งลูกสุกรที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือการไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ หรือคำแนะนำ
6. มอบอำนาจเรื่องการเงินใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการ ให้กับคณะผู้ดำเนินงาน โดยจะได้รับแจ้งการแสดงผลรับ-จ่าย ให้เป็นคราว ๆ ไป
7. ยินยอมให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจดูแลทรัพย์สิน ให้คำแนะนำในการรักษาเพื่อให้ผลผลิตได้สมบูรณ์ตามโครงการ
8. จะไม่จำหน่ายจ่ายโอนสุกรพันธุ์ ลูกสุกร อาหาร และผลิตผลอื่น ในที่ดินจัดสรร ให้แก่บุคคลอื่น
9. จะไม่นำสัตว์อื่น หรือยินยอมให้ผู้เลี้ยงสัตว์อื่นนำสัตว์เข้ามาเลี้ยงในบริเวณที่จัดสรร เว้นแต่จะได้รับอนุญาต
10. จะไม่ประกอบอาชีพอื่นใด อันจะทำให้การเลี้ยงสุกร หรือการเพาะปลูกที่ได้รับมอบหมายต้องเสียหาย หรือเกิดความล่าช้า
11. จะไม่ก่อสร้างต่อเติมโรงเรือน ที่อยู่อาศัย หรือโรงเลี้ยงสุกร โดยไม่ได้รับอนุญาต
12. จะไม่ยอมให้บุคคลภายนอกอื่นใดเข้าอยู่อาศัยในบ้านพัก นอกจากสมาชิกครอบครัวที่ได้แจ้งรายชื่อไว้แล้ว เว้นแต่จะได้รับคามยินยอมจากโครงการ
13. หากปรากฏว่า เกษตรกรประพฤติดังฝ่าฝืนข้อตกลง ระเบียบ และคำแนะนำ เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร หรือสัญญาที่ให้กันไว้ ทางโครงการมีสิทธิ์จะว่ากล่าวตักเตือน ท้าทักท้วง หรือบอกเลิกสัญญา และให้ออกจากโครงการโดยไม่เรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น

แผนการดำเนินงานการผลิตสุกรแผนใหม่

การจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรให้ได้ดี และได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

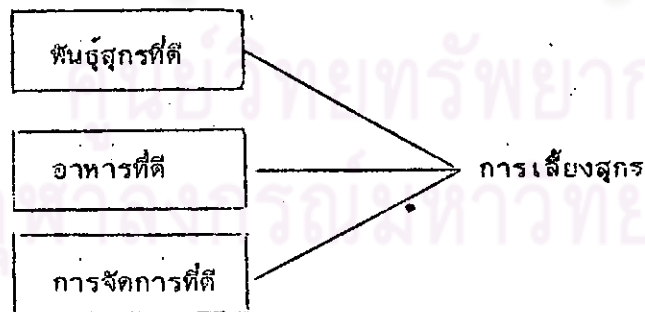
1. ต้องหาพันธุ์สุกรที่ดี มีผลผลิตสูง มีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อที่ดี และให้เนื้อที่มีคุณภาพ
2. ต้องพยายามจัดหาอาหารที่มีคุณภาพ มีคุณค่าตามหลักโภชนาการ และราคาถูกมาใช้เลี้ยงสุกร
3. ต้องมีระบบการบริหารที่ดี เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพดี แต่มีต้นทุนต่ำ
4. ต้องมีระบบการจัดจำหน่าย และระบบการผลิตที่ได้สมดุลย์กัน เพื่อให้การแบ่งส่วนกำไรเป็นไปอย่างยุติธรรมในทุกระดับของผู้ที่เกี่ยวข้อง
5. ต้องพยายามลดต้นทุนการผลิต ทั้งต้องพยายามจัดหาวัตถุดิบนำมาเลี้ยงสุกร โดยให้มีราคาวัตถุดิบที่ต่ำ และมีคุณภาพสูง เพราะเหตุว่า 70% ของเนื้อสุกรคือต้นทุนอาหาร

ผังงานการพัฒนาการเลี้ยงสุกร

ขั้นที่ 1 กำหนดนโยบาย

แผนภาพที่ 2-2

นโยบายการเลี้ยงสุกร

ที่มา: หมู่บ้านเกษตรกรกรมหนองหว้า โครงการพัฒนาอาชีพของอำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา

การเลี้ยงสุกรให้มีประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วยปัจจัยสามประการ คือ มีพันธุ์สุกรที่ดี มีอาหารที่ดี และมีการจัดการที่ดี

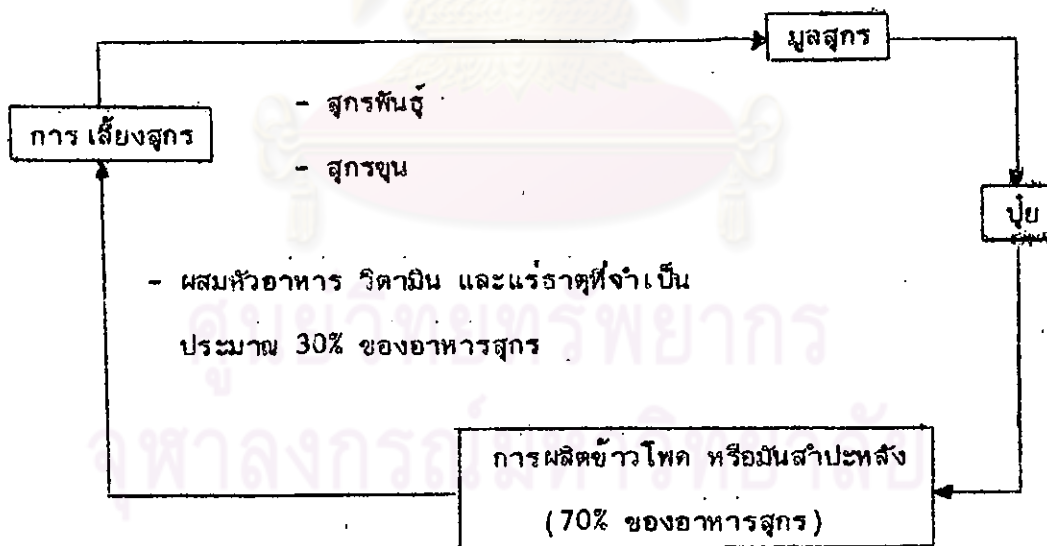
ขั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมาย จะต้องพยายามผลิตเนื้อสุกรที่มีคุณภาพ แต่ราคาต้นทุนต่ำ โดยมีเป้าหมายว่า

- ก. ให้ผลผลิตที่ตีที่สุดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
- ข. ใช้ต้นทุนอาหารที่ต่ำ พยายามใช้ระบบหมุนเวียน โดยนำมูลสุกรมาเป็นปุ๋ยบำรุงพืชที่ใช้เป็นอาหารสุกร
- ค. มีระบบการจัดการที่ดีเยี่ยม รัดกุม โดยใช้ระบบที่เหมาะสมกับสภาพของเมืองไทย และส่งเสริมให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพดีที่สุด

ขั้นที่ 3 การเลี้ยงสุกรด้วยระบบหมุนเวียน

แผนภาพที่ 2-3

การจัดการระบบหมุนเวียน

ที่มา: หมู่บ้านเกษตรกรหนองหัว โค้งการพัฒนอาชีพของอำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา

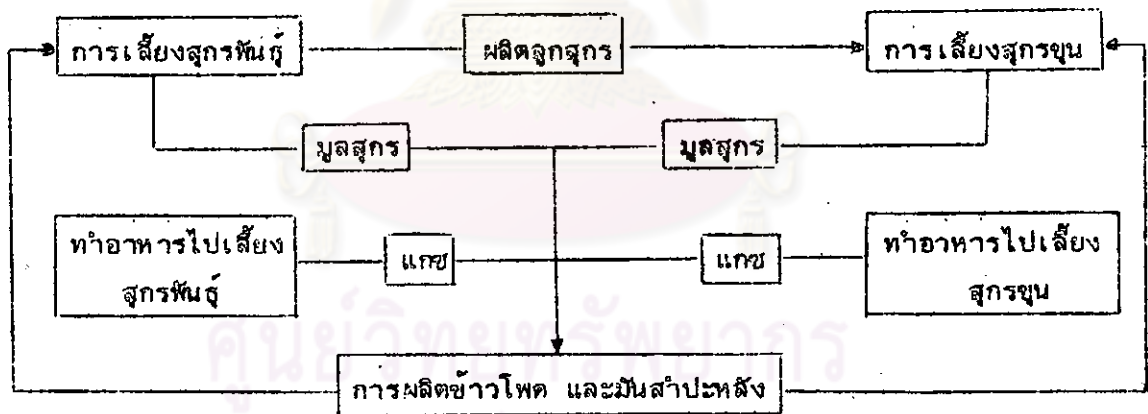
การเลี้ยงสุกรด้วยระบบหมุนเวียน หมายถึงการเลี้ยงสุกรพันธุ์¹ และสุกรขุน² และนำมูลสุกรที่ได้จากการเลี้ยงมาใช้ปลูกพืชที่เป็นวัตถุดิบที่ใช้เป็นอาหารสุกร เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง เพื่อให้ผลผลิตมากขึ้น ทั้งยังทำให้ปุ๋ยในดินไม่สูญหายไป ผลผลิตของข้าวโพด หรือมันสำปะหลังนำมาผสมกับหัวอาหาร วิตามิน และแร่ธาตุที่จำเป็นในอัตราส่วน 70:30 ให้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงสุกร ฉะนั้นถ้ามีวงจรการผลิตที่ดี จะลดต้นทุนการผลิตได้

ขั้นที่ 4 การจัดระบบการดำเนินงาน ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ

- ก. การผลิต
- ข. การตลาด
- ค. การผลิต

แผนภาพที่ 2-4

ระบบการดำเนินงานด้านการผลิต

ที่มา: หมู่บ้านเกษตรกรรณหนองหว้า โครงการพัฒนาอาชีพของอำเภอพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา

¹ สุกรพันธุ์ หมายถึงสุกรที่เลี้ยงเพื่อผลิตลูกสุกร

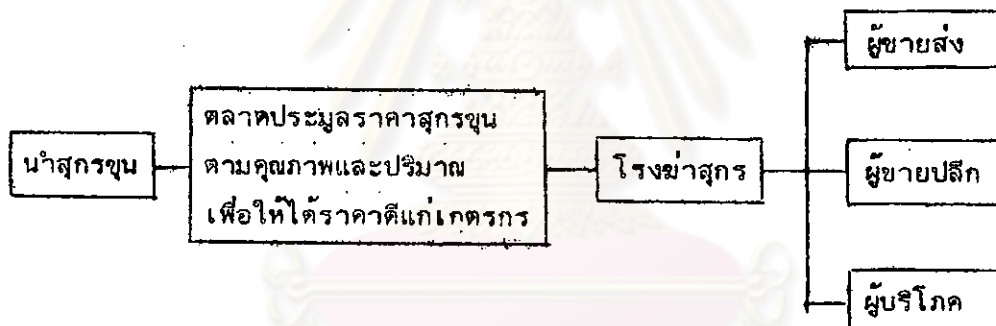
² สุกรขุน หมายถึงสุกรที่เลี้ยงเพื่อจำหน่ายผู้บริโภค

การผลิตเริ่มด้วยการเลี้ยงสุกรพันธุ์ เพื่อทำการผลิตสุกรขุน มูลสุกรที่ได้จากการเลี้ยงสุกรพันธุ์และสุกรขุน จะถูกหมักเพื่อก่อให้เกิดแก๊ส สามารถนำไปใช้ประกอบอาหาร อีกส่วนหนึ่งจะถูกนำมาเป็นปุ๋ยบำรุงดินที่ใช้ผลิตข้าวโพดและมันสำปะหลัง หรือพืชชนิดอื่นซึ่งสามารถใช้เป็นส่วนผสมกับหัวอาหารสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหารเลี้ยงสุกร

ข. การตลาด

แผนภาพที่ 2-6

ระบบการดำเนินงานด้านการตลาด

ที่มา: หมู่บ้านเกษตรกรหนองหว้า โครงการพัฒนาอาชีพของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

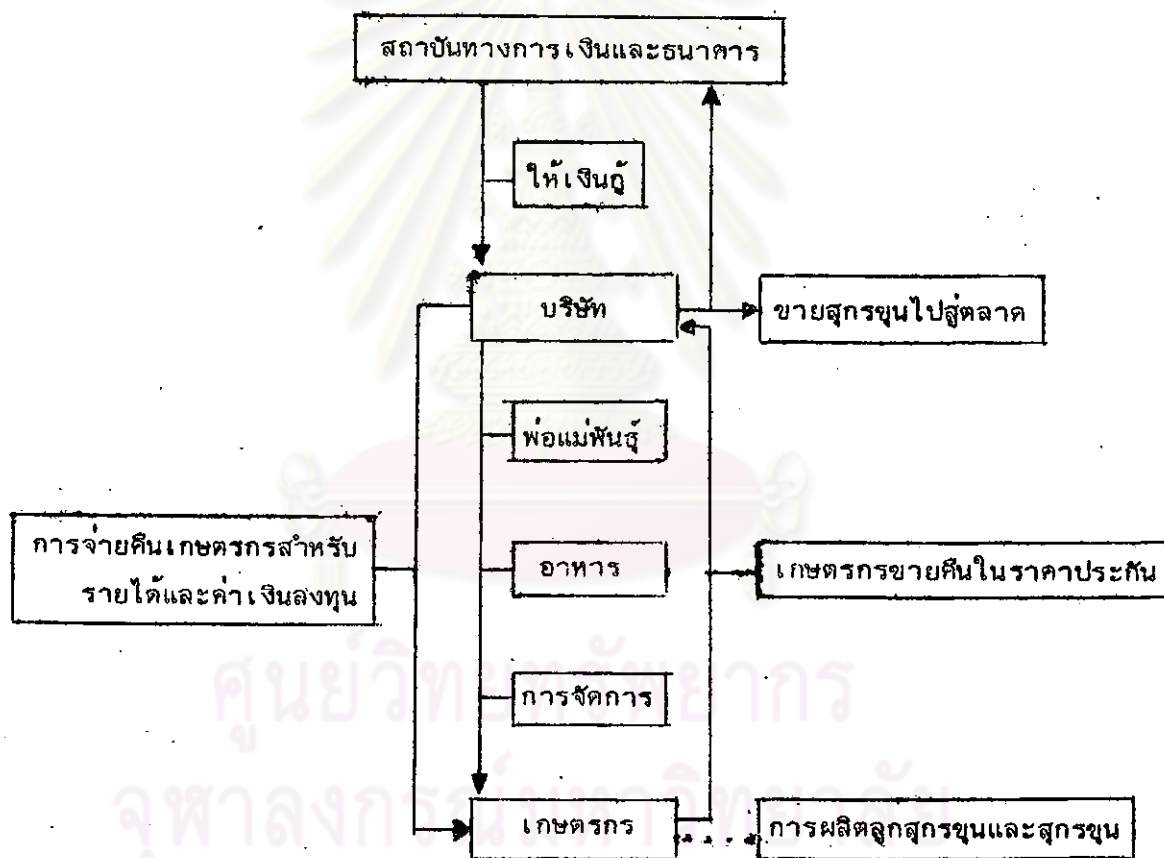
สุกรขุนที่เลี้ยงจนได้ขนาดแล้วจะถูกนำออกขาย ผู้ซื้อจะนำสุกรขุนเหล่านี้ส่งโรงฆ่าสุกร สุกรที่ผ่านการฆ่าจะผ่านผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีกเพื่อชำแหละและขายผู้บริโภค

ขั้นที่ 5 การจัดการระบบการเงิน

ขั้นที่ 1

แผนภาพที่ 2-6

การจัดการระบบการเงินช่วงที่บริษัทช่วยควบคุมโครงการ

ที่มา: หมู่บ้านเกษตรกรหนองหัวี่ โครงการพัฒนาอาชีพของอำเภอนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา

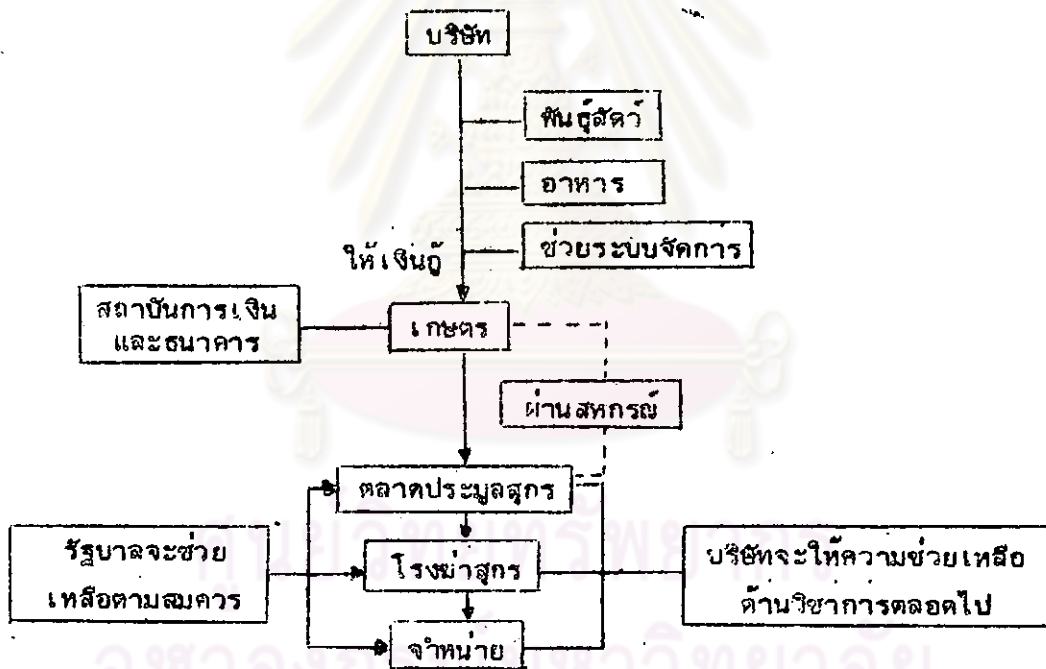
ในขั้นที่ 1 นี้ บริษัทเอกชนที่เข้าร่วมโครงการจะติดต่อธนาคาร
ในการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร โดยผ่านบริษัท เพื่อนำเงินที่ได้มาใช้ในการลงทุนในสินทรัพย์
ประจำ อีกส่วนหนึ่งเป็นเงินหมุนเวียนที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น จ่ายเป็นค่าพันธุ์สัตว์

อาหารสัตว์ และยาสัตว์ หนึ่ง บริษัทจะเป็นผู้จัดหาพ่อแม่พันธุ์ อาหาร และช่วยระบบการจัดการ สุกรที่ผลิตได้นี้ เกษตรกรจะขายคืนบริษัทในราคาประกัน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ที่ค่อนข้างแน่นอน โดยบริษัทจะทำการประกันรายได้ขั้นต่ำให้แก่เกษตรกร สุกรที่ทางบริษัทรับซื้อ จะถูกนำไปเลี้ยงต่อจนสามารถขายได้ เงินรายได้นี้ส่วนหนึ่งบริษัทจะนำส่งธนาคาร เป็นค่าเงินต้น และดอกเบี้ยที่เกษตรกรกู้ยืมมา

ขั้นที่ 2

แผนภาพที่ 2-7

การจัดระบบการเงินช่วงที่เกษตรกรดำเนินงานเอง

ที่มา: หมู่บ้านเกษตรกรหนองหัว โครงการพัฒนาอาชีพของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

หมายเหตุ

หมายถึงปัจจุบัน

หมายถึงอนาคต

ในขั้นที่สอง เป็นระยะที่เกษตรกรชำระหนี้คืนธนาคารหมดแล้ว บริษัทจะส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินงานในรูปสหกรณ์ เกษตรกรจะเป็นผู้ติดต่อขอกู้เงินกับสถาบันการเงิน และธนาคารโดยตรง โดยบริษัทจะขายพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ ช่วยระบบจัดการ และช่วยด้านวิชาการ แต่ทั้งนี้เกษตรกรมีสิทธิที่จะเลือกซื้ออาหารและพันธุ์สัตว์จากบริษัทผลิตอาหารสัตว์ใดก็ได้ เกษตรกรทำการดำเนินการผลิต และการตลาดเองหมด โดยรัฐบาลให้ความช่วยเหลือตามสมควร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย